

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ИСКЕ СӘФӘР
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

423748, Иске Сәфәр авылы,
М.Вахитов ур., 16 нчы йорт.
Тел.3-44-55

**СОВЕТ СТАРОСАФАРОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
423748, село Старое Сафарово,
ул.М.Вахитова,дом 16,
Тел. 3-44-55

КАРАР
от 15.04. 2020года

РЕШЕНИЕ
№7

Актаныш муниципаль районы Иске Сәфәр авыл жирлегенең шәһәр төзелеше
проектлаштыруның жирле нормативлары турында

Актаныш муниципаль районы Иске Сәфәр авыл жирлеге башкарма комитеты Иске Сәфәр авыл жирлегенең озак сроклы шәһәр төзелеше сәясәтен булдыру максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8 статьясындагы 1 пунктының 2 пунктчасы һәм 29.4 статьясы нигездә эшлэнгән жирле нормативлары турында мәгълүматны тыңлаганнан соң, Иске Сәфәр авыл жирлеге халкының тормыш-көнкүрешен уңай шартлар белән тәэмин итүгә һәм жирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь исәп-хисап күрсәткечләрен һәм мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтөлү дәрәжәсен билгеләүгә юнәлдерелгән Иске Сәфәр авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРӘ**:

1. Актаныш муниципаль районы Иске Сәфәр авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативларын расларга (1 нче кушымта);
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында «Иске Сәфәр авыл жирлеге» бүлегендә урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны уз өстемә алам.

Актаныш муниципаль районы
Иске Сәфәр авыл жирлеге башлыгы

Г.З.Сайфутдинова

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Иске Сәфәр авыл җирлеге
Советы карарына
15.04.2020 ел № 7
кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ СӘФӘР АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ПРОЕКТЛАРЫ
ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ

ЭЧТӨЛЕК

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Сәфәр авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектларының җирле нормативлары (алга таба-нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының норматив-хокукий актлары нигезендә эшләнә.

1.2. Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәләләр «Техник җайга салу турында» 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль закон таләпләре нигезендә, Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән җайга салына.

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының Иске Сәфәр авыл җирлеге территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлегенә субъектлары өчен мәҗбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проектларының җирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Сәфәр авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булганның максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

1.6. Авыл җирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнә торган җирле әһәмияттәге объектларга түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу; авыл җирлекләре чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, җирле әһәмияттәге транспорт объектлары;

социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелешен үстерүгә дәүләт ярдәме турында;

мәдәният, массакуләм ял, ял;

мәгълүматлаштыру һәм элементә;

физик культура һәм массакуләм спорт;

көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару;

төзекләндерү һәм яшелләндерү;

ритуаль хезмәтләр күрсәтү;

социаль тәэмин итү һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар үз эченә түбәндәге өлешләрне ала:

төп өлеш (авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре);

нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү буюнча материаллар;

нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектларга булган ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буюнча тәкъдимнәр;

авыл җирлегенең кыскача характеристикасы.

2. ИСӘПЛӘУ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Иске Сәфәр авыл җирлегенең территорияль планлаштыру документларын, Иске Сәфәр авыл җирлеге территорияләренә карата эшләнелә торган территорияне планлаштыру документларын эзерләү, килештерү, раслау һәм

тормышка ашыру вакытында элеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелешен проектлаштыру нормативлары дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнарның үтәлешен тикшереп торы һәм күзәтү органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

2.3. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлегенә, авыл җирлегенә халкының минималь тәэмин ителүчәнлегенә дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм элеге нормативларның төп өлешендә китерелгән авыл җирлегенә халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь үтемле булу дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре үтәлү өчен мәҗбүри булып тора.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән элеге нормативларда сылтама бирелә торган документларны юкка чыгарганда һәм (яки) үзгәрткәндә гамәлдән чыгарылганнарغا алмашка кертелә торган нормалар белән җитәкчелек итәргә кирәк.

3. ИСКЕ СӘФӘР АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Сәфәр авыл җирлегенәң кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, җирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицадә китерелгән.

1 нче таблица

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Характеристика
1	Авил җирлегенә территориясенәң муниципаль район һәм Татарстан Республикасы структурасында урнашуы	Иске Сәфәр авыл җирлегенә Актаныш муниципаль районының көнбатыш өлешендә, Татарстан Республикасының көнчыгыш өлешендә урнашкан. 1 битнең график өлешен карагыз
2	Авил җирлегенә чикләрендәге территориянең гомуми мәйданы, га	6949
3	Авил җирлегенә составына керүче торак пунктлар исемлегенә	Иске Сәфәр авылы Иске Кадермәт авылы Терпелә авылы
2019 елның 1 гыйнварына даими халык саны		
4	Барлыгы, кеше	1112
	шул исәптән, торак пунктлар, кеше:	
	Иске Сәфәр авылы Иске Кадермәт авылы Терпелә авылы	958 126 28
5	Халык тыгызлыгы 01.01.2020 ел, кеше/кв. км	16,00
Халыкның яшь структурасы 01.01.2020 ел.		
6	хезмәткә сәләтле яшьтән яшьрәк халык, кеше.	125

	хезмәткә сәләтле яшьтәге халык (ир-атлар 16 - 59 яшь, хатын-кызлар 16 - 54 яшь), кеше.	631
	эш яшеннән өлкәнрәк халык, кеше	357
	Авыл җирлегенең торак фонды 01.01.2020 ел.	
7	барлыгы, мең кв. метр торак мәйданы	25950,00
	шул исәптән торак пунктлар буенча, мең кв. метр торак мәйданы:	
	Иске Сәфәр авылы	21,984
	Иске Кадермәт авылы	3,016
	Терпеле авылы	0,950
8	Халыкның торак белән тәэмин ителеш дәрәжәсе, кв.м / кеше.	23,3
	Авыл җирлеге территориясендә табигый-климат шартлары	
9	климат районы (климатик районлаштыру картасы нигезендә, төзелеш өчен)	II B
	сейсмик куркынычлылык дәрәжәсе (балл)	6
	табигать-климат шартларына гомуми бәя	уңайлы

4. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Авыл җирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агу объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.1.1. Торак пунктларны төзүнең инженерлык җиһазлары системаларын билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган авыл җирлеген территорияль планлаштыру документлары һәм су белән тәэмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тәэмин итү схемалары нигезендә проектлаштырырга кирәк. Өлеге тармак схемаларында технологиянең, куәтнең, инженерлык чөптәрдә күләменең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә, схеманы тормышка ашыру чираты буенча тәкъдимнәр бирелергә тиеш.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицادا китерелгән.

2 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территорияль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Электр белән тээмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары, төрле көчәнешлөрдөгә электр челтәрләре	Торак һәм жәмәгать биналарының электр энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше; Торак урамнарның 100 процент яктыртылышы	билгеләнми
2	Жылылык белән тээмин итү системасы объектлары, шул исәптән: үзәкләштерелгән: котельныйлар, жылылык электростанцияләре, жылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгән: автоном һәм индивидуаль котельныйлар, фатир жылылык генераторлары, жылылык челтәрләре	Торак һәм ижтимагый биналарның жылылык энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше	билгеләнми
3	Үзәкләштерелгән газ белән тээмин итү системасы объектлары: газ бүлү һәм газ тугыру станцияләре һәм пунктлары, газ җайга салу пунктлары, газ бүлү челтәрләре	Торак биналарны газ белән тээмин итү 100%	билгеләнми
4	Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасы объектлары: су белән тээмин итү чыганакалары, су алу корылмалары, су саклау өчен савытлар, суүткәргечләр	Торак һәм ижтимагый биналарны су белән тээмин итү 100%	билгеләнми

5	<p>Су бүлү системасы объектлары * шул исәптөн: үзөклөштөрөлгөн: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация торбалары; үзөклөштөрөлмөгөн: локаль чистарту корылмалары, су агызу станцияләре, канализация торбалары</p>	Торак һәм ижтимагый биналарның 100 процент тәэмин ителеше	билгеләнми
---	---	---	------------

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары һәм җирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлегә халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.2.1. Автомобиль транспорты барлык биналарга һәм корылмаларга да барып җитәргә тиеш.

4.2.2. Авыл җирлегә халкы өчен жәмәгать транспорты тукталышларының территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләрен 3 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. Авыл җирлегә халкының әлеге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

3 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халык өчен территорияль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (метрлар)
1	Тукталыш пунктлары	500

4.3. Авыл җирлегә халкының социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлегә халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

4 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкның тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (кв.м / кеше)		Халык өчен территорияль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
		2020 ел	2026 ел	

1	Авыл торак пунктларында торак биналар	27,1	29,21	билгеләнми
<p>Искәрмә. Киләчәктә исәп-хисап күрсәткечләре 2025, 2035 елларда ирешелгән торак урыннарының гомуми майданы белән тәэмин ителешнең факттагы минималь дәрәжәсен исәпкә алып корректлана.</p>				

4.4. Авыл җирлеге халкының ял итү, массакуләм ял итү, ял итү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

5 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Клуб учреждениеләре халык саны булган торак пунктлар өчен: 0,2 – 1 мең кеше. 1 – 3 мең кеше. 3-5 мең кеше.	300 урын 300-230 урын 230-190 урын	билгеләнми
2	Халык саны булган авыл җирлекләре өчен авыл китапханәсе:		
	1 – 3 мең кеше.	6-7,5 мең саклау берәмлеге; 5-6 урын-1000 кешегә.	билгеләнми
	3-5 мең кеше.	5-6 мең саклау берәмлеге; 4-5 урын-1000 кеше.	

Искәрмә.

- Зур торак пунктлар өчен азрак исәп-хисап күрсәткечен алырга кирәк.
- Халык саны 1,5 меңнән артык кеше булган авыл торак пунктлары (район үзәкләре һәм үзәкләре) өчен объектларның санын, составын һәм сыйдырышлылыгын билгеләгәндә, 30 минутлык җәяүлеләр йөри алырлык зонада урнашкан башка торак пунктлардан килгән халыкны өстәмә рәвештә исәпкә алырга кирәк.
- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 26.01.2009 елдагы 42 номерлы карары нигезендә, 2019 елга кадәр клуб учреждениеләре һәм китапханә хезмәтләре белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсе гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә.

4.5. Авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакуләм спорт объектлары белән тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

6 нчы таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләренң максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Спорт заллары	1000 кешегә идән мәйданы 350 кв. метр.	билгеләнми
2	Яссы спорт корылмалары	1000 кешегә 1950 кв. метр.	билгеләнми

4.6. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләп чыгару күрсәткечләре;

4.6.1. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

7 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Үлчәү берәмлеге	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Почта элемтәсе бүлеге	төзелеш объектлары авыл жирлеге	1

4.6.2. Авыл жирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларының территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.7. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары исемлеге, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы Иске Сәфәр авыл жирлеге территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.

4.7.2. Авыл жирлеге халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер мәйданчыкларының территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт

мәйданчыкларыннан, ял итү урыннарыннан ераклык) буенча исәп-хисап күрсәткечен 100 метр күләмендә кабул итәргә кирәк.

4.8. Авыл җирлеге халкын тәзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.8.1. Авыл җирлеге халкының гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

8 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (кв. метр / кеше)	Халык өчен территориаль мөмкинлекләренең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Авыл торак пунктларында гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр	12	билгеләнми

Искәрмә.

Урманнар тирә-юнендә урнашкан торак пунктлар өчен эре елгаларның һәм сулыкларның яр буе зоналарында, гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрнең мәйданы 20% тан да ким булмаса тиеш.

4.9. Авыл җирлеге халкының ритуаль хезмәтләре күрсәтү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре;

4.9.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

9 нчы таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкның тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (1 мең кеше /га)	Халык өчен территориаль мөмкинлекләренең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Традицион күмү зираты	0,24	билгеләнми

4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.10.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән тәэмин ителеш дәрәжәсе җиңел автомобильләрнең даими саклау урыннарының гомуми саныннан 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган), шул исәптән инвалидларның кресло-коляска автомобильләре өчен махсус урыннарның 5% ына тигез булырга тиеш.

Инвалидларның шәхси автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәжәсен учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында жиңел автомобильләре кыска вакытлы саклау өчен ачык майданчыкларда 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган) кабул итәргә кирәк.

5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘНӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАН ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘУ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл жирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агузу объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны «Торак һәм жәмәгать биналарының электр җайланмаларын проектлау һәм монтажлау» СП 31-110-2003 таләпләренә туры китереп билгеләнә торган электр чыганакларына электр нагрузкасы күрсәткечләре (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәте турындагы 2006 елның 2 июнендәге Нигезләмә (2 бүлек) нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк. Алдан исәп-хисаплар ясау өчен торак пунктлар территорияләренә чагыштырма исәп-хисап йөкләнешенә эреләнгән күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

10 нчы таблица

Халык саны (мең кеше)	Торак пункт		
	табигый газда плитәләр белән (кВт/кеше)		
	тулаем алганда, торак пункт буенча	шул исәптән:	
үзәк		микрорайоннар /төзелеш кварталлары	
кимендә 3	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәгә төшенчәсе астында төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләмәләр исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк: табигый газда плиталы торак пунктлар өчен: 1,2-1,6.

Торак пункт үзәгә территориясендә зур әһәмияткә ия булырга кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнешен сайлау, перспективалы электр йөкләнешләренә үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре комплексы челтәрләренә перспективалы үсеше схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләренә киеренкелеге исәп-хисап чоры һәм энергия системасында көчәнешләр системасы чикләрендә аларны үстерү концепциясен исәпкә алып сайлана: 35 – 110 – 220 – 500 кВ яки 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр белән тәэмин итү системасының көчәнеше, энергия трансформациясе баскычларының иң аз санын исәпкә алып, сайлап алынырга тиеш. Якын арада 35-110/10 кВ көчәнешләр системасы иң максатка ярашлы булып тора.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү җайланмаларын проектлауны электр җайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм 2006 елның 2 июнендәге «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәте турындагы Нигезләмәнең 2 бүлегә таләпләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү җайланмалары һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан кабельләргә һава электр линияләре күчү пунктлары ябык типтагы проектларга тәкъдим ителә.

5.1.2. Яңа жылылык белән тәэмин итү системаларын проектлау һәм төзү, гамәлдәге жылылык белән тәэмин итү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү авыл җирлеген жылылык белән тәэмин итүнең расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Жылылык белән тәэмин итү системаларын проектлауны кулланучылар категорияләрен исәпкә алып, «Жылылык челтәрләре» СНИП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 "Туры килү-килмәүне бәяләү" күчәмсез милек объектларына экологик таләпләр (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәэмин итү чыганакларын коммуналь-склад һәм җитештерү зоналарында, жылылык йөкләнеше үзәкләрендә урнаштырырга киңеш ителә.

Жылылык белән тәэмин итү чыганакларын, жылылык пунктларын урнаштыру акустик исәп-хисаплар белән нигезләнәргә тиеш.

Трассаларны һәм жылылык челтәрләрен салу ысулларын «Жылылык челтәрләре» СНИП 41-02-2003 (9 бүлек), СП 42.13330.2011 СНИПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89* таләпләренә туры китереп карарга кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (12 бүлек).

5.1.3. Газ белән тәэмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү СНИП 42-01-2002 «Газ бүлү системалары», ПБ 12-529-03 «Газ бүлү һәм газ куллану системалары иминлеге кагыйдәләре» таләпләренә туры китереп, Татарстан Республикасын газ белән тәэмин итү һәм газлаштыруның Генераль схемасы нигезендә, торак-коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авил торак пунктлары өчен газ куллануның эреләндерелгән күрсәткечен бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә кабул итәргә кирәк.

Газ бүлү һәм газ тۇтыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ тۇтыру пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, җилле яктан урнаштырырга кирәк.

Газ бүлү челтәрендә газ басымын киметү һәм җайга салу өчен газ җайга салу (блоклы яки шкафлы) пунктларын проектларга кирәк.

Газ көйләү пункттын район үзәгендә, районның йөкләнеш үзәгенә мөмкин кадәр якын итеп урнаштырырга кирәк.

Торак пунктларда аерым урнашкан газ көйләү пунктларын биналарга һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

газ басымы булганда, газ көйләү пунктына 0,6 МПа – 10 метрга кадәр;

газ басымы булганда, газ көйләү пунктына 0,6 – 1,2 МПа – 15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тәэмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәэмин итү чыганакларын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыру СП 30.13330.2012 таләпләренә туры китереп эшләнәргә тиеш: СНИП 2.04.01-85* «Биналарның эчке суүткәргечләре һәм канализациясе», СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.02-84* «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчәргә яраклы су. Үзәкләштерелгән эчәргә яраклы су белән тәэмин итү системаларының су сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. Кайнар су белән тәэмин итү системаларының куркынычсызлыгын тәэмин итүгә гигиеник таләпләр», СанПин 2.1.4.1175-02 «Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының сыйфатына гигиеник таләпләр. Чыганакларны санитар саклау», ГОСТ 2761-84* «Үзәкләштерелгән хужалык-эчәр су белән тәэмин итү чыганаклары. Гигиеник, техник таләпләр һәм сайлау кагыйдәләре», СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрен санитар саклау зоналары»

Халыкның хужалык-эчәргә яраклы ихтыяжлары өчен тәүлегенә уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) су куллану күрсәткечен бер кешегә 200 литр күләмендә кабул итәргә кирәк (эчке суүткәргеч һәм канализация белән тәэмин ителгән биналар, ванналар һәм җирле су җылыткычлар белән).

Су алу корылмаларының тибын һәм схемасын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитар шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су челтәрләрен божра белән проектларга кирәк. Суүткәргечләрнең тупик сызыкларын куллану рәхсәт ителә:

авария вакытында су белән тәэмин итүдә өзеклек булган очракта житештерү ихтыяжларына су биерү өчен;

торбаларның диаметры 100 мм дан артаган хужалык-эчәргә яраклы ихтыяжларына су биерү өчен;

янгынга каршы яки хужалык-янгынга каршы ихтыяжларга су биерү өчен, линиянең озынлыгы 200 метрдан да артык түгел.

Бина һәм корылмаларның эчке суүткәргеч челтәрләре белән тышкы су челтәрләрен божралау рәхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проекткалуны СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.01-85* "Эчке суүткәргеч һәм биналарның канализацияләү", СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (12 бүлек).

Көнкүреш суларын тәүлеклеклек уртача су белән тәэмин итү, территориягә су сибүгә һәм яшел үсентеләргә су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклеклек су куллануга тигез дәрәжәдә кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә авыл торак пунктлары өчен тәүлеклеклек уртача (бер елга) су бүлүнә 1 кешегә 150 л/тәүлегенә кабул итү рәхсәт ителә.

Агынты суларның чистарту корылмалары майданчыгын жылы чорда жыллар өчен, су агымы буенча түбәнрәк булган торак пунктның торак төзелешенә карата юнәлеш жыллар өчен аерым яктан урнаштырырга кирәк.

5.2. Авыл жирлеге халкының торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларында, әлеге объектларны урнаштыру буенча норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урамнар һәм юллар челтәренең үткәрүчәнлек мөмкинлеге автомобильләштерү дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә. 2025 елга кадәр исәпләнгән вакытка авыл торак пунктлары өчен 1000 кешегә 440 автомобиль кабул итәргә кирәк.

5.2.2. Магистраль урамнарда һәм жайга салына торган хәрәкәт юлларында урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә 200-300 метр интервалы булган юл йөрү өлеше (жир өсте) белән бер дәрәжәдә жөяүлеләр кичү юлларын күздә тотарга кирәк.

5.2.3. Жәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасындагы ераклыкны – 400 – 600 метр, жәмәгать үзәге-урта, һәм зур авыл торак пунктлары чикләрендә 300 метр кабул итәргә киңәш ителә.

5.2.4. Торак пунктлар һәм жирле эһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юлларын проекткалуны СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (11 бүлек, кушымталар И, К, Л).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вазгыятьне һәм халыкның керем дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелешенең характерына туры китереп, 11 таблицада китерелгән төзелеш төрләре бүлеп бирелә.

11 нче таблица

№ т/б	Торак төзелеше тибы	Төзелеш характеристикалары
1	Азкатлы торак төзелеше	биекlege 3 катка кадәр булган индивидуаль усадыба төзелеше; 3 катка кадәр биеклектәге блокланган торак йортлар төзү; биекlege 4 катка кадәр булган күпфатирлы торак йортлар төзү;
2	Урта катлы торак төзелеше	5-8 катлы күпфатирлы торак йортлар төзү

Торак төзелешенең төрләрен бүлеп бирү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү авыл жирлегеннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

5.3.3. Торак пунктларны төзүнең норматив параметрлары 7 нче бүлекнең 42.13330.2011 СНИП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция таләбе буенча билгеләнә. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»

5.4. Авыл жирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.4.1. Авыл жирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүне халыкның төрле социаль-демографик төркемнәренә булган ихтыяжларын канәгатьләндерү зарурилыгы нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

5.4.2. Әлеге объектларны урнаштыру башка шундый ук объектларның якынлыгын, транспорт элементларын оештыруны, урамнар, юллар һәм жәяүлеләр юллары челтәре белән үзара бәйләнешне исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.4.3. Мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре күләмен проектлау биремә нигезендә кабул итәргә кирәк.

5.4.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын белем бирү мәктәпләренең һәм башка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренең спорт объектлары белән бергә алып бару рәхсәт ителә.

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфир цифрлы телевидениене күмәк кабул итү системаларын урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемент операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәкле булган ябык эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемент челтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре майданын 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

12 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Участок майданы
1	Почта элементәсе бүлеге	700-1200 кв. метр
2	Автомат телефон станциясе	0,25 га
3	Тармаклы автомат телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40-100 кв. метр

5	Терек-көчәйтү станциясе	0,1-0,15 га
6	Блок-чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05-0,1 га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50-70 кв. метр
8	Кабельле телевидениенең техник үзәге	0,3-0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын, зарарлы, коррозияле-актив, күңелсез исле матдәләре һәм тузаннары бүлөп биру чыганагы булган күрше предприятиеләргә яки технологик процесслы объектларга карата, аларның санитар-яклау зоналарыннан читтә урнаштыру зарур.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыру «Элемтә линияләре өчен жир бүлөп биру нормалары» СН 461-74 таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш.

5.6. Авыл жирлегә халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Контейнер майданчыкларының тиешле күләмен билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыклар жыелу нормасыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме алар оешкан чорда калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларын жыю нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89*таләпләренә туры китереп кабул итәргә кирәк. «Шөһәр төзелеше. 13 нче таблицада китерелгән шөһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү. Жыелган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап санын даими (һәр 5 ел саен) факттагы мөгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

13 нче таблица

Көнкүреш калдыклары төрләре	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны	
	кг	литр
Каты: су, канализация, үзәк жылылык һәм газ белән тәэмин ителгән торак биналардан; башка торак биналардан	190-225	900-1000
	300-450	1100-2000
Ижтимагый биналарны исәпкә алып, каты көнкүреш калдыкларының гомуми саны	280-300	1400-1500
Пычрак су чокырыннан сыек (канализация булмаганда)	–	2000-3500

5.6.3. Контейнер майданчыкларын торак йортлардан, балалар, дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан һәм халык ял итә торган урыннардан кимендә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер майданчыкта урнашкан чүп-чар өчен контейнерлар саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

5.6.5. Үзәкләштерелгән ташландык суларны ағызу системасы белән тәэмин ителмәгән торак йорт территориясендә сыек көнкүреш калдыкларын жыю өчен ишегалды юынтыларын күздә тотарга кирәк.

5.7. Авыл жирлеге халкының төзекләнדרү һәм яшелләнדרү объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.7.1. Торак пункт төзелеше чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләнדרелгән территорияләрнең чагыштырма авырлыгы (төзелеш территориясенең яшелләнדרелгән булуы) 55% тан да ким булмаска тиеш.

Төрле билгеләнештәге яшелләнדרелгән территорияләр астында гомуми һәм чикләнгән территорияләрне, агач һәм куак үсентеләрен, торак пунктлар территорияләрендә урманнарны аңларга кирәк.

5.7.2. Торак пункттагы яшел үсентеләрне, аның планлаштыру структурасын һәм жирле шартларын исәпкә алып, бердәм система рәвешендә карарга кирәк.

Торак пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм реконструкцияләгәндә гамәлдәге яшел үсентеләрне максималь рәвештә саклауны һәм куллануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми файдаланудагы яшелләнדרү объектлары майданнарын түбәндәге күләмдә алырга кирәк:

парклар-10 гектардан да ким түгел;

бакчалар-кимендә 3 га;

скверлар-0,5 га.

5.7.4. Торак пунктлар территориясендә төзекләнדרү һәм яшелләнדרү объектларын урнаштыру принциплары, объектларның параметрларын, СНиП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе нигезендә, кабул итәргә кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»

5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.8.1. Бу бүлектә мәрхүмнең мәетен яки жәсәдләрен биру юлы белән жирләү юлы белән традицион күмелгән зиратларны урнаштыруга карата таләпләр һәм рекомендацияләр китерелә.

5.8.2. Зират өчен жир участогы күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырганда халык санының перспективалы үсешен, үлем коэффициентын, гамәлдәге зиратларның булуын, жир участогы нормасын исәпкә алырга кирәк.

5.8.4. Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата җилле яктан урнаштырырга кирәк.

5.8.5. Яңа жирләү урыннары булдыру, гамәлдәге жирләү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасы уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.

5.8.6. Авыл зиратларын торак, жәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтләнדרү һәм санатор-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.8.7. Зират өчен бирелгән участок түбәндәге таләпләргә туры килергә тиеш:

торак пункттан, ачык сулыклардан һәм су агымнарыннан капма-каршы якка авышлык булырга;

су басу зонасыннан читтә урнашкан;

грунт суларының максималь торышы булган жир өслегеннән 2,5 метрдан да ким булмаган грунт суларының торышы дәрәжәсенә ия булу;

коры, пористый туфракка (комлы) 1,5 метр тирәнлектә һәм аннан да түбәнрәк, туфракның дымлылыгы 6-18% чикләрендә.

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сибү системасын, шахталар коеларын, тышкы яктылыкны күздә тотарга кирәк.

5.8.9. Жирләү участокларының күләмен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

14 нче таблица

Бер дәрәжәдә бер урында жирләү саны	Жирләү участогы күләме	
	Киңлеге, метр	Озынлыгы 1 метр
1	1,0	2,0

2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

5. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукий актлар таләпләренә туры китереп әзерләнде:

Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;
«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;
"Җирләү һәм җирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон;
"Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегә турында" 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;
"2014 елга кадәр иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында" 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (30.05.2013 елга үзгәрешләр белән);

6.2. Нормативларны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:
СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;
СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.04.02-84 * «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;
СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;
СП 59.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 35-01-2001 "Биналар һәм корылмаларның аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре өчен үтемлелеге»;
СанПин 42-128-4690-88 «Торак урыннар территорияләрен карап тоту буенча санитар кагыйдәләр»;
СанПин 2.1.1279-03 «Зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыру һәм карап тотуға гигиеник таләпләр»;
№ 11-01-2002 «Россия Федерациясендә зиратларны карап тоту һәм җирләүтәртибе турында тәкъдимнәр»;
Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 ел, 27 декабрь, 1071 нче карары белән расланган Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлаштыру буенча республика нормативлары;
Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының шәһәр төзелеше проектлаштыруның җирле нормативлары.

6.3. Нормативларны әзерләгәндә исәпкә алынды:
авыл җирлегенең административ-территориаль бүленеше;
авыл җирлегенең социаль-демографик составы һәм халык тыгызлыгы;
табигать-климат шартлары;
Актаныш муниципаль районы Иске Сәфәр авыл җирлегенең социаль-иқтисадый үсеш программалары;
авыл җирлегенең социаль-иқтисадый үсеше фаразы;
җирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре;

6.4. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлегә, алар өчен нормативларның төп өлешендә авыл җирлегә халкының тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның авыл җирлегә халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләр, шулай ук нормативлар проектын эшләүгә техник йөкләмә белән билгеләнгән.